

Številka: 1810-199/2020-48 (323)
Ljubljana, 19. december 2023

Zadeva: Elektronski koledar Zdravju in blaginji naklonjeno leto 2024

Spoštovani,

Ob izteku starega leta si vsi po dobri stari navadi zaželimo zdravja, sreče in vsega dobrega. Najpogostejše novoletne želje so vsekakor tiste, ki se nanašajo na zdravje. Ko je ogroženo zdravje, se zdi vse drugo manj pomembno. Toda na zdravje vpliva marsikaj – tudi ekonomski in družbeni položaj, izobrazba, bivanjske razmere... skratka, kakovost življenja v celoti. Seveda pa tudi zdravje vpliva na kakovost življenja.

Da bi spodbudili razmišljanje o tem, kaj vse vpliva na zdravje posameznika in skupnosti ter tudi o tem, kaj lahko vsi skupaj storimo za zdravje in za zmanjšanje nepravilnih neenakosti v zdravju, smo pripravili tematski koledar za leto 2024. V njem boste našli vse za zdravje in kakovost življenja pomembne mednarodne tematske dneve. Koledar ni natisnjen, ampak je v elektronski obliki – verjamemo, da bo dovolj zanimiv, da si ga bo marsikdo natisnil in ga obesil na steno svojega doma, delovnega ali celo javnega okolja. Tematski dnevi, tedni in meseci spodbujajo k razmisleku, kaj lahko vsak sam in kaj vsi skupaj storimo za svoje zdravje in kakovostno življenje, za zdravje svojih bližnjih in tudi vse širše skupnosti.

Poleg čisto koledarskega dela vsebuje koledar tudi razmisleke o neenakosti v zdravju in najpomembnejših temah, povezanih s tem izzivom ter slikovno upodobitev neenakosti, ki je pripravljena kulturno specifično za slovenski prostor. Poleg tega je vsak mesec v krošnji jablane obarvano dodatno jabolko, kar simbolizira naše zorenje znanja in zavedanja o neenakostih na različnih področjih. Poleg drevesa je dodana košara z jabolki, ki jih lahko pobarvate vsakič, ko razmišljate ali opravite dejanje, ki lahko prispeva k zmanjševanju neenakosti, povezanih s temo meseca. Na naslovnici koledarja so trije okrogli slikovni simboli – mandale, darilo mednarodno uveljavljenega umetnika Marka Pogačnika. Predstavljajo tri prispodobne sožitja z Zemljo, našim edinim in skupnim domom. Barvno natisnjene zasijejo v pastelnih odtenkih, lahko pa jih pobarva vsak sam.

Neenakosti v zdravju so nepravilne, nastajajo namreč zaradi različnih dejavnikov, na katere posamezniki in skupine ljudi, ki jih ti dejavniki prizadenejo, sami ne morejo vplivati. Marsikdaj so te neenakosti spregledane. V Sloveniji imamo na srečo na voljo vrsto poglobljenih analiz o tem, kje se kažejo med prebivalci neenakosti v zdravju in kateri so poglobljeni dejavniki, ki na to vplivajo. To pomeni, da imamo dober vpogled v to, kako in zakaj nepravilne neenakosti nastajajo, pa tudi, s kakšnimi ukrepi jih je mogoče zmanjšati ali celo povsem odpraviti. Pri tem lahko prispeva prav vsak – od odločevalcev na najvišji ravni države, pa do lokalnih skupnosti, družine in vsakega posameznika.

NIJZ je do sedaj izdal tri publikacije o neenakostih v zdravju, v letih 2011, 2018 in 2021. Vse tri so dostopne v spletni obliki in vabimo jih, da si jih ponovno prelistate. Za leto 2025 pa pripravljamo izid četrte tovrstne publikacije, več o tem pa na koncu koledarskega leta, ki je pred nami.

Veseli bomo, če bo koledar, ki vam ga pošiljamo, spodbudil razmišljanja, ideje in pobude, kako lahko v vseh okoljih storimo korake, ki bodo prispevali k zdravju naklonjenemu okolju in zmanjševanju neenakosti v zdravju. Veseli bomo tudi, če ga boste poslali tudi sodelavcem v zdravstvenem in drugih sektorjih ter tudi prijateljem in znancem. S skupnimi močmi, znanjem in voljo lahko osveščamo o nepravičnih neenakostih v zdravju, spodbujamo aktivnosti za njihovo zmanjševanje in spremljamo dosežene spremembe na boljše.

Želimo vam zdravo, zadovoljno in bolj pravično leto 2024!

Prim. doc. dr. Mojca Gabrijelčič Blenkuš,
Glavna urednica publikacije Neenakosti v zdravju NIJZ

Pripravila:
Lea Rztresen
Oddelek za promocijo zdravega življenjskega sloga